

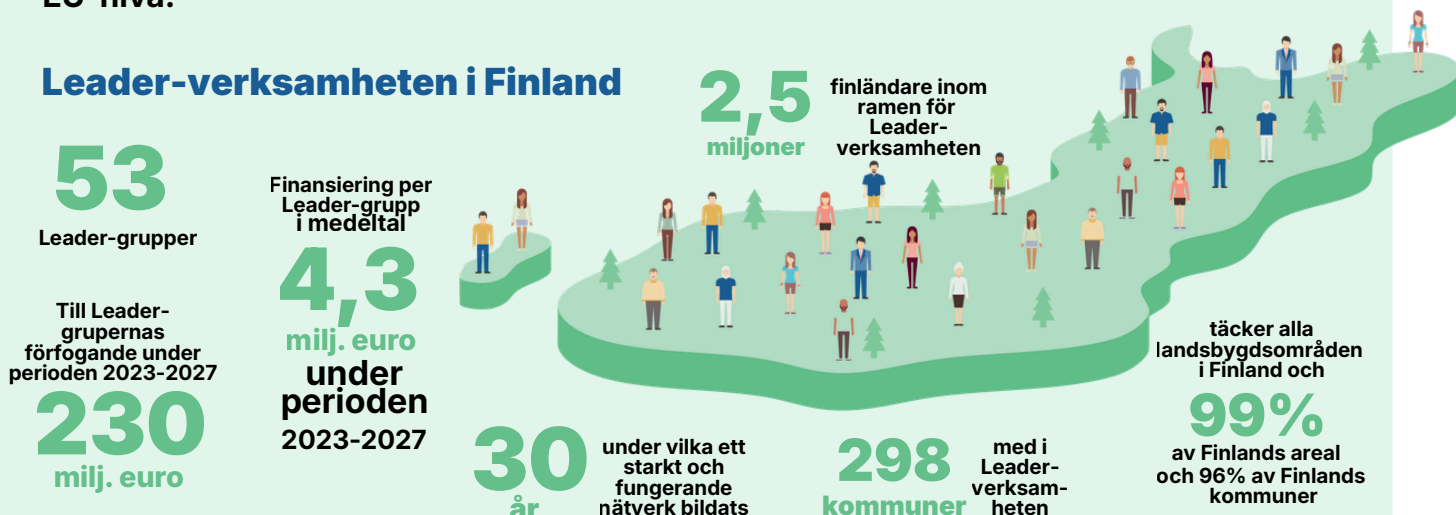
Grundläggande infopaket om Leader-finansieringens framtid 2028-2034

Till påverkare / beslutsfattare / utvecklare

Europeiska kommissionen har publicerat sitt förslag till en ny långsiktig budgetram (MFF) för åren 2028-2034. Europas gemensamma jordbrukspolitik genomgår en historisk omvälvning.

Landsbygdsutvecklingen, fiskenäringen, regionutvecklingen och jordbruksstöden samt fonden för inrikes frågor slås ihop till en gemensam helhet dvs. till en enda fond. Finansieringen som riktas till landsbygdsutveckling håller på att minska i betydande grad och Leader-verksamhetens ställning förändras i förordningar på EU-nivå.

Leader-verksamheten i Finland

LEADER

Ihmisten kokosiite lausille!

Euroopan unionin
osarahoitama

Foto: Nouseva Rannikkoseutu ry

Vad är det frågan om med finansieringsförslaget?

Beslutet om Leader-verksamhetens fortsättning görs i Finland

MFF:s lagstiftningsförslag som gäller Leader-finansieringen består av NRP-förordningen och CAP-förordningen. Förkortningen NRP kommer från orden "National and Regional Partnership Plans" dvs. nationell och regional partnerskapsplan. CAP kommer från orden "Common Agricultural Policy" dvs. den gemensamma jordbrukspolitiken.

Kommissionens nya finansieringsförslag möjliggör i och för sig Leader-verksamhet överallt i Finland. "En fond, ett regelverk"-principen är en bra reform som skulle avlägsna landsbygd-stad-klassificeringens gränser i Leader-verksamheten.

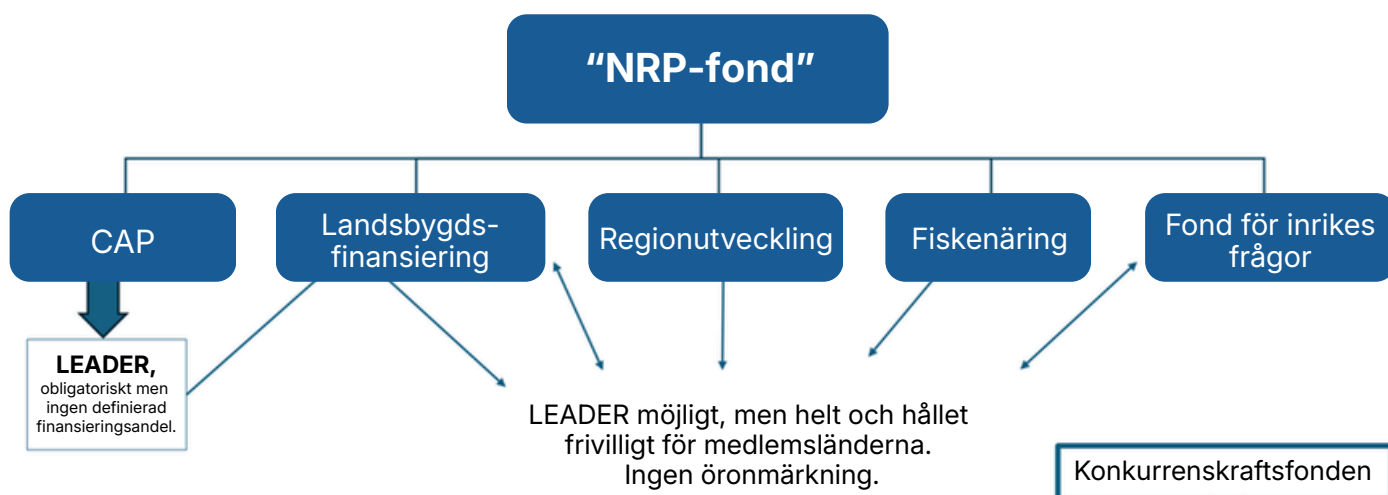
NRP-förordningen ger medlemsländerna möjlighet att inom fonden bygga upp Leader-verksamheten

enligt eget önskemål och finansieringsbelopp, men helt och hållet frivilligt. Medlemsländerna själva får alltså bestämma om Leader-verksamhetens fortsättning och dess finansiering.

Däremot ingår det enligt CAP-förordningen i fortsättningen obligatorisk Leader-verksamhet inom CAP. Leader-verksamheten är kopplad till att stöda jord- och skogsbruksgårdarnas produktion av mervärde. Leader är enligt CAP-förordningen obligatoriskt åtminstone i de allra mest utmanande områdena, men utan öronmärkt finansieringsandel. Finansieringen till Leader-verksamheten ska man förhandla om separat som en del av beredningen av den nationella partnerskapsplanen.

Kommissionens förslag om en ny NRP-fond: En nationell partnerskapsplan

Det finansieringsbelopp som EU-kommissionen allokerat åt Finland till NRP-helheten är 7,8 miljarder för finansieringsperioden 2028-2034 och av det här är det öronmärkta beloppet för jordbruksstöd 4,8 miljarder enligt förslaget. Förslaget omfattar också några mindre öronmärkta andelar. På så sätt blir beloppet för NRP-planens så kallade fria finansieringsandel ca 2,6 miljarder euro.

Vad sker till följande – hur framskrider beslutsfattandet?

Den viktigaste tidpunkten för påverkan är under våren 2026.

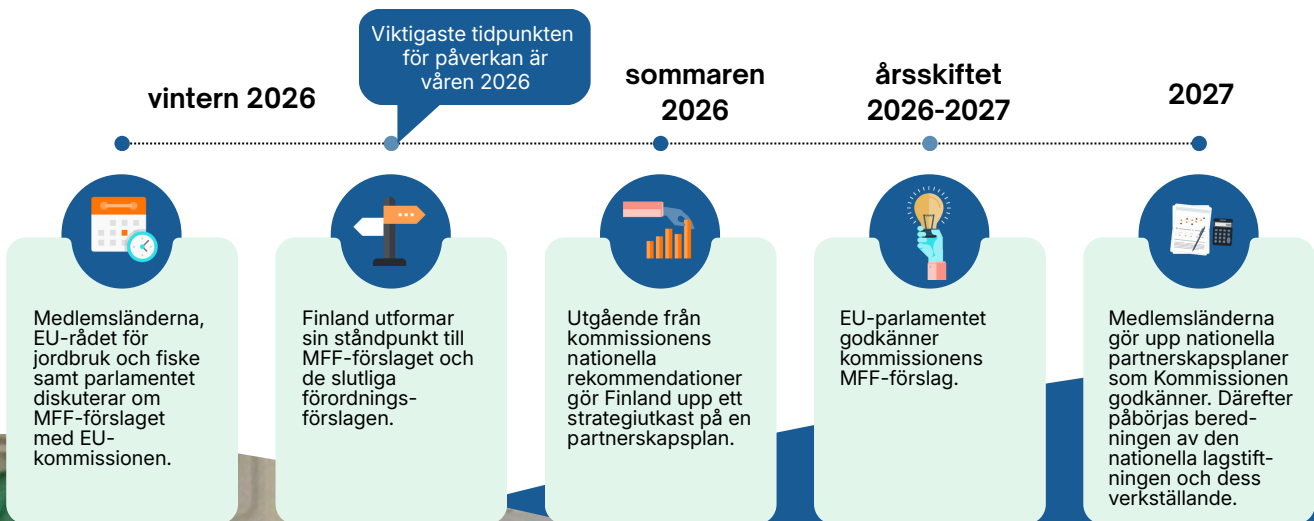
Beslutsfattandet inom EU framskrider så att hösten 2025 och vintern 2026 diskuterar medlemsländerna samt EU-rådet för jordbruk och fiske och parlamentet om MFF-förslaget tillsammans med EU-kommissionen. För att finansieringsförslaget ska gå igenom krävs det att alla medlemsländer godkänner förslaget. Lagstiftningsmakten är hos Europeiska rådet som består av medlemsländernas statsministrar eller presidenter. Till sist godkänner EU-parlamentet förslaget (s.k. medbeslutandeförfarande). Det här antas ske i början av år 2027.

Finland utformar sin ståndpunkt till MFF-förslaget hösten 2025 och vintern 2026. Av medlemsländerna kommer man troligen att begära

preliminära strategiutkast sommaren 2026. Därför är den viktigaste tidpunkten för påverkansarbete nu, med början hösten 2025 till våren 2026.

Enligt MFF-förslaget kommer man att öka flexibiliteten för användning av EU-medel. Positivt med det här är att finansieringen i fortsättningen lättare kunde allokeras till nya, oförutsägbara kriser.

En utmaning kan bli att finansieringen inte längre skulle bindas till flera år, vilket eventuellt kunde leda till att finansieringen för Leader-grupperna bestäms ett år i gången. Flexibiliteten får inte äventyra det strategiska och långsiktiga utvecklingsarbetet eller förutsägbarheten.

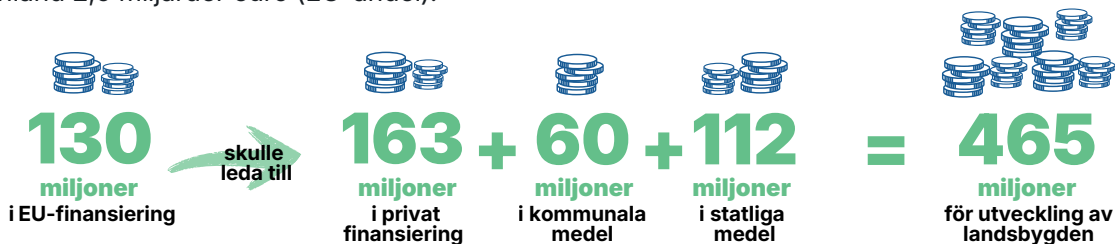

Målbilden för de kommande åren

Leader är en lokalt ledd verksamhetsmetod som tillgodoser regionala behov, stärker lokala samhällen och ökar människornas möjligheter att påverka. Leader-verksamheten borde tas i bruk på ett allt mera omfattande sätt för regional utveckling.

- Leader-verksamhetens kärna är att erbjuda rådgivning och finansiering till utveckling på eget initiativ oberoende av bostadsort. Med Leader-verksamheten kan man lokalt hitta lösningar på t.o.m. mycket besvärliga globala utmaningar, såväl på landsbygden som i städer.
- Finlands Leader-verksamhet ska fortsätta även under den kommande EU-finansieringsperioden på ett branschöverskridande sätt och täcka hela Finland.
- Leader-verksamheten måste bli obligatorisk och finansieringen öronmärkas från hela NRP-fonden. För Leader-finansieringen måste det reserveras en andel på minst 5 % av den nationella partnerskapsplanens finansiering. Enligt uppgifter tillgängliga just nu är den kommande NRP-planens fria finansieringsandel för Finland 2,6 miljarder euro (EU-andel).

En andel på fem procent skulle betyda 130 miljoner euro i EU-finansiering för de kommande sju åren, dvs. 18,5 miljoner euro per år. För tillfället är EU-andelen av Leader 19,78 miljoner per år. I målsättningen på fem procent ingår alltså redan att Finlands totala belopp minskar under den kommande finansieringsperioden. Med en EU-finansiering på 130 miljoner får man på lokal nivå i rörelse 163 miljoner euro privata medel och 60 miljoner euro kommunala medel till Leader-verksamhetens företags- och samfundsprojekt under perioden 2028-34, om man utgår från samma fördelning av finansieringen som under den pågående perioden. Det behövs alltså 112 miljoner euro av statens medfinansiering. Helhetsfinansieringen skulle då uppgå till 465 miljoner av vilket andelen privat finansiering skulle vara 35 %.

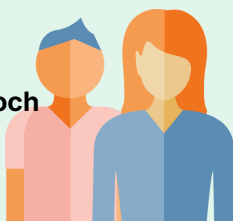

Verksamheten ska fortsätta

"Leader-verksamheten i Finland är effektivast i hela EU. Med hjälp av Leader-finansiering skapas t.ex. lokala tjänster, möjligheter till motionering, arbetsplatser, företagsamhet och kultur.

Leader-finansieringen är ändå hotad i Kommissionens senaste budgetproposition.

Verksamheten måste få fortsätta eftersom den får igång investeringar och frivilligarbete. Vem annan skulle göra det om inte Leader!"

Leader-verksamhetens effektfulla resultat

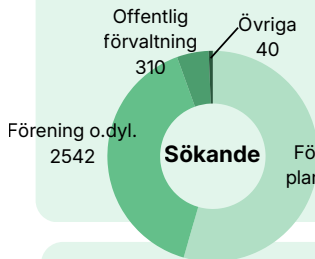
Leader-grupperna aktiverar, finansierar, informerar, implementerar och agerar. Leader-verksamhets-sättet är kostnadseffektivt och dess träffsäkerhet är bra. Leader är därmed kommunernas viktigaste finansieringspartner. Något motsvarande stödinstrument finns inte.

1 € → **7 €** →
 kommunal euro ger mera lokal utveckling

Varje kommunal euro hämtar mera utveckling till regionen motsvarande sju euro när man räknar med EU:s och statens medel samt privata medel. I kommunerna får Leader-finansieringen igång företagsfinansiering, frivilligarbete och föreningars egenfinansiering.

9400
 finansierings-
 ansökningar till
 Leader-grupperna

Leader har ett omfattande sökandenätverk och goda kontakter till byar och samhällen samt till lokala företag. Med finansieringen stöds utveckling som sker nerifrån upp, nya idéer och öppningar samt bl.a. kultur, turism och internationalisering.

6720
 hobby-, friluftss-
 och idrottsplatser

Samhälleliga investeringar såsom idrottsplatser, vandringsleder och renovering av samlingslokaler utförs anmärkningsvärt kostnadseffektivt när man får med en stor mängd talkoarbete.

ca 100 000
 talkoarbetstimmar
 årligen

Leader-verksamheten sporrar till aktivitet och till att röra på sig med låg tröskel.

Frivilligarbete ökar bevisligen mentalt och fysiskt välmående.

1230
 nystartade företag

Leader sparrar och finansierar nystartade och små företag.

2180
 framgångsrika företag
 som utvecklat sin
 verksamhet

Leader-finansieringens verksamhetsmodell är mycket kostnadseffektiv. Dess hävstångseffekt är betydande: Leader-företagsstöden får igång betydande företagsinvesteringar i hela landet och deras privata finansiering överskrider 20 miljoner euro per år.

Leader stöder också ungdomarnas framtid. Ungdomsleader-stöd beviljas i 47 Leader-grupper. Ungdomsleader ger ungdomarna en röst och de unga fattar beslut som gäller dem själva.

300 000 €
 årligen till ungdomars
 egna projekt

Alla siffror är från åren 2023-2025

Vad skulle hända om Leader-verksamheten upphör?

Om det inte fanns Leader-verksamhet i fortsättningen, skulle det finländska frivilligarbetet avta i byar och tätorter.

Lokala tjänster och övrig företagsverksamhet, kulturproduktion, hobbyverksamhet för barn och ungdomar särskilt på landsbygden, är exempel på sådant som skulle bli utan stödfinansiering.

Det här skulle leda till ett bortfall av aktörer och minskat antal tjänster. Inom omfattande områden skulle bortflyttning ske allt snabbare och trångmålet för de invånare, bybor, företagare och jordbruksproducenter för vilka bortflyttning inte är möjligt skulle förvärras.

Frågor och svar

1 Vad är EU:s finansieringsperiod? Varför byts perioden nu? ?

EU:s fleråriga budgetram (MFF) är EU:s långtids-budget som definierar de maximala beloppen för utgifter under en tidsperiod på sju år. Perioden byts i början av år 2028.

2 Vad talar vi om när vi avser finansiering för utveckling av landsbygden?

I den gemensamma jordbrukspolitikens helhet som omfattas av EU:s fleråriga budgetram har hittills även finansieringen av landsbygdsfonden ingått. Med landsbygdsfinansieringen har man finansierat bl.a. lokal utveckling dvs. Leader och regional landsbygdsutveckling via NTM-centralerna. Den nya budgetramen omfattar inte längre ett förslag om separat landsbygdsfinansiering utan den slås ihop med Sammanhållningsfondens medel till en helhet under NRP-fonden.

3 Vad är Leader?

Leader-verksamheten baserar sig på att lokala människor bäst känner till hur man borde utveckla den egna hembygden. Leader är verksamhet, rådgivning och finansiering. Hur finansieringen används bestäms av Leader-föreningens styrelse. Enligt en trepartsprincip är den offentliga förvaltningen, den tredje sektorn dvs. föreningar samt invånare och företagare välrepresenterade i styrelsen. Det finns flera stödformer, skräddarsytt för olika aktörer. Leader utvecklar regionernas livskraft och ökar social delaktighet.

4 Varför borde användningen av Leader-verksamhet utvidgas?

Leader lämpar sig överallt, såväl på landsbygden, i tätorter som i städer. Leader ökar regionernas livskraft, gör människor delaktiga och aktiverar samhällen. Något annat motsvarande stödinstrument finns inte.

5 Är mera omfattande användning av Leader överföring av pengar bort från landsbygden?

Nej, det är det inte. I EU-kommissionens nya finansieringsförslag ingår inte längre gränsdragning mellan landsbygd och städer. För sammanhållnings- och jordbruksfinansiering skulle det finnas en gemensam medelsfördelningsmetod som inte längre har skild beräkning beroende på regionklasser. Det avgörande vid fördelningen av medel är hur man med åtgärder svarar på den nationella partnerskapsplanens målsättningar och vilka resultat man strävar efter. Ändå måste nog landsbygdsregionernas aktörer, såsom Leader-grupperna, klara sig i finansieringsansökningarna.

6 Måste landsbygdsinvånare / aktiva i lokalsamhället oroa sig för reformen? Varför?

Jo det måste man! Det här därför att kommissionens finansieringsförslag inte längre omfattar förslag om öronmärkning av Leader-finansieringen. Det här betyder att det i EU-förordningarna inte längre finns en obligatorisk miniminivå för medlemsländerna när det gäller Leader, utan Leader-finansieringen och dess omfattning blir en sak som bestäms nationellt. Nu är det rätt tidpunkt att påverka beslutsfattare, såväl i den egna kommunen som de egna riksdagsledamöterna och Europaparlamentarikerna.

7 Finns det tecken på nya finansieringskällor för landsbygden och lokalsamhällen i det nya finansieringsförslaget?

Det är ännu för tidigt att svara på den frågan eftersom den nationella planeringen av NRP-fonden ännu är i begynnelsefasen.

8 Vad kan jag själv göra för fortsatt Leader-finansiering i vår kommun?

Du kan befrämja fortsatt finansiering genom att ta upp saken i de gemenskaper där du är med som beslutsfattare och som kan påverka saken. Du kan kommunicera om verksamhetens effektivitet till ditt eget nätverk bl.a. genom att dela material av Finlands Byar på social media (publiceras i början av år 2026). Om du har genomfört eller håller på med ett projekt, berätta aktivt om vad ni har åstadkommit.